

Aan de colleges van B&W

Datum: 21 september 2020

Betreeft: Voortgangsbrief aanpak COVID-19 Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland

Geacht college,

Op 18 augustus 2020 heb ik toegezegd u iedere twee weken te informeren over de voortgang van de aanpak van COVID-19 in onze veiligheidsregio. Met deze brief doe ik deze toezegging gestand. In de voortgangsbrieven zal ik steeds:

1. een stand van zaken geven met betrekking tot de risico-inschaling van onze veiligheidsregio;
2. een stand van zaken geven van de verschillende relevante indicatoren;
3. een update geven over de uitvoering van de maatregelen.

1. Inschaling

In zes veiligheidsregio's, waaronder de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland, is de afgelopen twee weken een sterke toename te zien in het aantal COVID-19 besmettingen. Het kabinet heeft deze veiligheidsregio's daarom ingeschaald in de categorie 'zorgelijk'¹.

Het Rijk en de zes veiligheidsregio's die zijn ingedeeld als 'zorgelijk' hebben de afgelopen dagen intensief overleg gevoerd en een maatregelenpakket vastgesteld. Dit pakket kent twee componenten: maatregelen die worden getroffen op basis van een aanwijzing van het Rijk, zoals het beperken van groepsgrootte en de sluitingstijden voor horeca, en aanvullende maatregelen waartoe de voorzitter van de Veiligheidsregio zelf heeft besloten. Bij de aanvullende maatregelen trekt de veiligheidsregio zoveel mogelijk samen op met het Rijk en de andere vijf veiligheidsregio's. De maatregelen vindt u onder punt 3 van deze brief.

2. Stand van zaken van de verschillende relevante indicatoren

In de brief van 18 augustus hebben wij aangekondigd dat we over de stand van zaken in onze veiligheidsregio rapporteren op basis van:

- het aantal besmettingen en ziekenhuisopnames op het medisch dashboard;
- een beeld van de naleving van de RIVM-basisregels;
- het functioneren van het testen en traceren en bron- en contactonderzoek.

Hieronder geven we een beschrijving van de ontwikkeling van deze en enkele andere relevante indicatoren. Het regionale dashboard zal, zodra dat beschikbaar is, bovengenoemde indeling vervangen.

¹ Er zijn drie niveaus: waakzaam, zorgelijk en ernstig.

Aantal besmettingen

De afgelopen twee weken is een sterke toename te zien in het aantal COVID-19 besmettingen in de veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland. In week 37 waren dit gemiddeld 200 meldingen per dag, ten opzichte van 150 meldingen per dag in week 36 en 90 per dag in week 35. Deze stijging zet zich verder door in week 38.

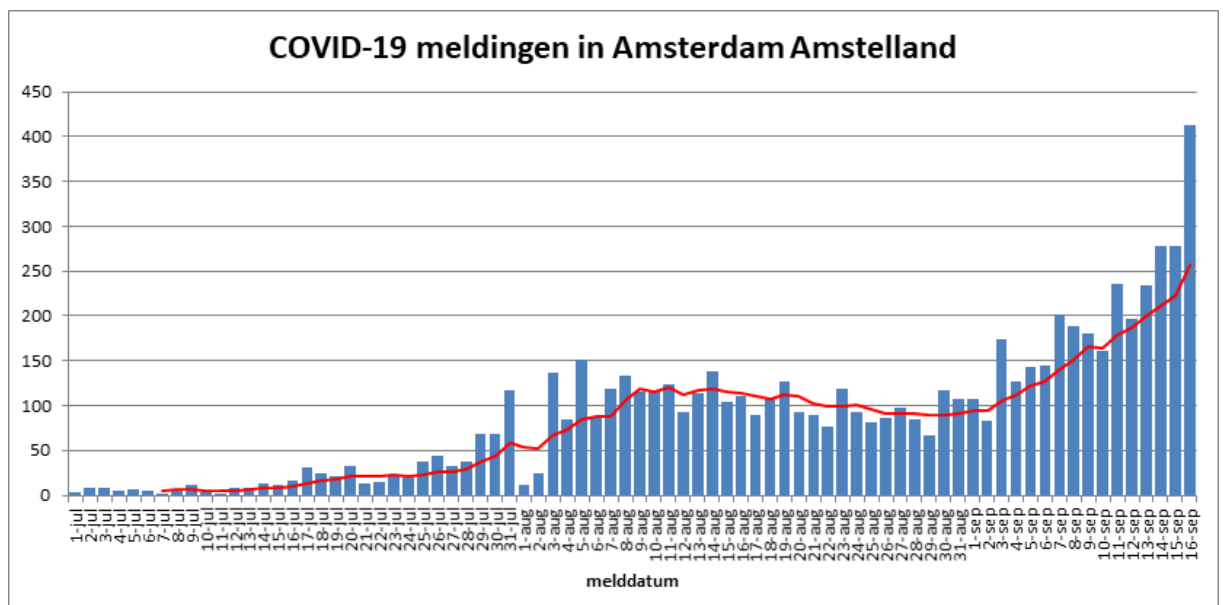
In de afgelopen twee weken bedraagt het aantal besmettingen in de veiligheidsregio 205 meldingen per 100.000 inwoners (week 36 + 37). Dit ligt ruim boven de landelijk vastgestelde signaalwaarde van 100 besmettingen per 100.000 inwoners.

De stijging in het aantal besmettingen wordt gezien in alle stadsdelen van Amsterdam en in de Amstelland gemeenten, behalve in Ouder-Amstel en Aalsmeer. Uitschieter is het aantal besmettingen in stadsdeel Zuidoost.

De verspreiding van het virus is vooral te zien binnen de leeftijdsgroep 19-40 jaar, een leeftijdscategorie met een laag risico op ernstige klachten.

De stijging van het aantal besmettingen zorgt voor een toegenomen risico op verspreiding van het virus naar kwetsbare groepen. Daarom blijft het naleven van de corona basisregels noodzakelijk: 1,5 meter afstand houden, handen wassen, thuis niet meer dan zes gasten ontvangen en bij klachten: thuisblijven en jezelf laten testen.

In onderstaande figuur ziet u het aantal besmettingen per dag sinds 1 juli 2020. De rode lijn geeft het gewogen gemiddelde over 7 dagen.

Het aantal opnames in het ziekenhuis, kliniek en IC stijgt. In week 37 waren er 25 patiënten met COVID-19 klachten opgenomen in de kliniek en 7 op de intensive care.

Voor de meest actuele stand van het aantal besmettingen, zie het regionale coronadashboard van de Veiligheidsregio Amsterdam/Amstelland:

<https://coronadashboard.rijksoverheid.nl/veiligheidsregio/VR13/positief-geteste-mensen>

Functioneren van het testen en traceren

Het aantal testen onder inwoners van onze regio is de afgelopen weken enigszins gestabiliseerd; van 16.969 in week 36 naar 15.722 in week 37. De testcapaciteit van de GGD in de regio is opgeschaald naar 3000 testen per dag. Sinds de krapte in testcapaciteit landelijk is toegenomen, worden in de teststraten van Amsterdam meer inwoners van buiten de regio getest. Het percentage positieve testuitslagen onder inwoners van de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland is de laatste week sterk gestegen: van 5,4% in week 36 naar 8,1% in week 37. Dit ligt ruim boven het landelijk percentage van 3,9%. Op de teststraten ontving in week 37 84% van de mensen binnen 48 uur na de testafname de uitslag. De testcapaciteit wordt verder opgeschaald door de GGD, maar loopt tegen de limiet. Omdat recente uitbereiding van de laboratoriumcapaciteit ook een Duits laboratorium betreft, kan de doorlooptijd vanwege de reistijd de komende tijd wat toenemen.

Aangezien het aantal testen in de stadsdelen Nieuw-West en Zuidoost, ondanks aanwezigheid van een teststraat van het partnerlaboratorium Atalmedial, achterblijft, worden nieuwe testlocaties geopend in beide stadsdelen. In Nieuw-West opent deze op 24 september a.s. Op dit moment coördineert de GGD Amsterdam de validatie en opschaalbaarheid van een aantal sneltesten. Hiervoor wordt een proefopstelling ingericht in de regio. Naar verwachting zijn de sneltesten voor het einde van het jaar beschikbaar.

Voorrangsbeleid doelgroepen teststraat

Vanaf week 39 zal onderwijspersoneel en zorgmedewerkers met COVID-19 klachten voorrang krijgen bij de teststraat. In de RAI is een speciale teststraat ingericht waar medewerkers met klachten zich dagelijks tussen 9.00-12.00 uur kunnen laten testen. Ook wordt bij genoemde medewerkers het bron- en contactonderzoek met voorrang uitgevoerd. Negatieve uitslagen zijn dezelfde dag vanaf 19.00 uur digitaal (m.b.v. DigiD) in te zien. De voorrang geldt alleen voor personen die direct betrokken zijn bij de zorg voor patiënten dan wel onderwijs aan leerlingen.

Bron- en contactonderzoek

Het bron- en contactonderzoek (BCO) wordt met ingang van 19 september aangepast naar een risico-gestuurde aanpak volgens de landelijke handreiking van het RIVM. Er worden dagelijks 300 tot 400 BCO's uitgevoerd. De recente stijging in aantal BCO's overtreft de opschaling van de BCO-capaciteit door de GGD. Binnen de risico-gestuurde werkwijze richt de inzet zich op de meest risicovolle situaties voor verspreiding of verhoogde kans op een ernstig ziekteverloop. Daarbij ligt de focus van de lokale GGD op het identificeren van lokale clusters. Het landelijke BCO team zorgt voor de minder prioritaire BCO's.

3. Update over de uitvoering van de huidige maatregelen

In de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland worden de volgende maatregelen getroffen om het virus terug te dringen en kwetsbare mensen te beschermen:

Doelgroepencommunicatie

- Meer aandacht voor studenten en jongeren. In de communicatie met studenten(sport)verenigingen worden ook studenten zelf betrokken en brengen we de urgentie van het naleven van de maatregelen onder de aandacht via universiteiten/hogescholen of eventueel met een gemeentelijke communicatieaanpak.
- Gesprekken met specifieke doelgroepen, branches en sectoren over de urgentie van de naleving van maatregelen, gelegenheid bieden om tot een goede bedrijfsvoering binnen kaders van de maatregelen te komen en te schetsen wat de consequenties zijn indien de situatie niet verandert. De gesprekken kunnen plaatsvinden via bestaande (gemeentelijke / stadsdeel) netwerken.

Groepsgrootte, op basis van aanwijzing Rijk

- Er komt een verbod om je op te houden in gezelschappen van meer dan 50 personen. Dit geldt voor bijvoorbeeld feesten, borrels en uitjes voor groepen van deze grootte. Dit geldt zowel binnen als buiten (uitgezonderd woningen). Op deze regel is een aantal uitzonderingen van kracht, zoals demonstraties, religieuze bijeenkomsten, uitvaarten, en dans- en theaterbeoefeningen (zie daarvoor de noodverordening).
- Voor samenkomsten met meer dan 50 personen (exclusief personeel) geldt een meldplicht. Dit geldt bijvoorbeeld voor een publiekelijk toegankelijke concerten in een park. Op deze meldplicht geldt een uitzondering voor bijvoorbeeld gelegenheden met een horecaverunning (tenzij het gaat om een besloten feest of partij), religieuze bijeenkomsten, (super)markten, winkels, bibliotheken, culturele instellingen en vergelijkbare locaties waar er sprake is van een doorstroom van bezoekers.

Horeca, op basis van aanwijzing Rijk

- In eet- en drinkgelegenheden (waaronder ook coffeeshops, shisha-lounges, bioscopen, casino's, speelhallen, theaters, studentenverenigingen en stripclubs) en de daarbij behorende terrassen is het verboden vanaf 00.00 uur nog bezoekers toe te laten. Ook mag er na 00.00 uur geen muziek gedraaid worden. Eet- en drinkgelegenheden moeten uiterlijk om 01.00 uur sluiten.
- Het verbod om bezoekers toe te laten, geldt niet indien uitsluitend sprake is van afhaal bij eet- en drinkgelegenheden (afhaalfunctie), mits maatregelen worden getroffen om 1,5 meter afstand tussen de aanwezigen in en bij de toegang van deze locaties te garanderen.
- Eet- en drinkgelegenheden waar eten en drinken kan worden afgehaald voor gebruik elders dan ter plaatse moeten om 02.00 uur sluiten. In deze eet- en drinkgelegenheden mag na 01.00 uur geen alcohol worden verstrekt.

Handhaving

- Voortzetten gerichte controles waar doelgroepen samenkomen, zoals bij feestzalen, sportaccommodaties en studentensociëteiten.

Communicatie algemeen

- We vragen extra aandacht voor het naleven van de basisregels en het nemen van coronamaatregelen in het openbare leven; zoals in winkels, sportkantine en horeca. Daarmee bedoelen we dat mensen bij binnenkomst altijd hun handen desinfecteren, dat overal 1,5 meter afstand wordt gehouden. Dit wordt gestimuleerd door het gebruik van pijlen en andere markeringen. Ook winkelmandjes worden weer geteld en gedesinfecteerd. Bij bezoek aan de horeca vindt vooraf een gezondheidscheck plaats en moeten bezoekers hun contactgegevens achterlaten.
- Communicatie-aanpak gericht op het veilig organiseren van bijeenkomsten / feestjes in huiselijke kring.

Beschermen kwetsbare personen

- We gaan publieke gebouwen zoals bibliotheken, stadsdeelkantoren en zwembaden op bepaalde tijdstippen op de dag alleen openstellen voor ouderen en mensen met een minder goede gezondheid. We vragen winkels en musea om dat ook te doen.

Overig

- De coronapreventieteam van de GGD en gemeenten verzorgen preventiepakketten op maat voor plekken waar veel besmettingen plaatsvinden, zoals scholen, horeca en studentenverenigingen. Ook gaan zij in gesprek met deze doelgroepen.
- We gaan helpen bij het organiseren van veilige sociale activiteiten gericht op jongeren / studentenverenigingen (uitgezonderd (buiten-)sporten);
- We blijven inzetten crowd management om drukte in de binnenstad van Amsterdam te reguleren;
- De nachtelijke afsluiting van buitengebieden om illegale bijeenkomsten en feesten te voorkomen, wordt uitgebreid.

De aanwijzing van het Rijk is ingegaan op zondag 20 september om 18.00 uur. De maatregelen uit de aanwijzing zijn sinds dat moment van kracht.

Vergroten aandacht voor specifieke doelgroepen.

Om het belang en de urgentie te benadrukken van het naleven van de corona-maatregelen worden in de stad gesprekken gevoerd met diverse doelgroepen. Ook worden branches actief aangesproken op hun verantwoordelijkheid om corona-maatregelen na te leven en toe te passen. Er is verscherpt toezicht op illegale feesten zowel binnen als in de openbare ruimte.

Communicatie

De afgelopen periode zijn verschillende communicatie-activiteiten ontplooid. In de bijlage vindt u een overzicht van de belangrijkste communicatie-activiteiten die de afgelopen maanden vanuit de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland werden ontwikkeld en nieuwe zaken waaraan we op dit moment werken.

Samen met lokale partners, sleutelfiguren, wijkcoaches en anderen werken we aan preventieve corona interventies. Er zijn meerdere preventiepakketten ontwikkeld voor diverse doelgroepen en

situaties: onder andere voor horeca en sportkantines: via freecards en bierviltjes wordt de boodschap om je te laten testen en afstand houden benadrukt. Ook is er een pakket voor inwoners die moeite hebben met taal. Via stadsdelen en organisaties zijn en worden posters en animaties over testen verspreid. De opening van de nieuwe testlocaties wordt aangegrepen om sleutelfiguren en influencers te betrekken bij de gezamenlijke opgave.

Daarnaast waren er diverse webinars vanuit GGD actief voor onder andere de Joodse gemeenschap (in verband met Joodse feestdagen deze week), zorginstellingen, scholen etc.. Op 16 september is in Nieuw West het eerste jongerenmotivatieteam gestart dat actief in gesprek gaat met jongeren over corona.

Waarschuwingen en boetes met name in de openbare ruimte

Er wordt doorlopend toezicht gehouden op de naleving van de noodverordening. Op dit moment (tot en met 17 september) is er in de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland door gemeentelijk toezicht en handhaving 2.599 keer gewaarschuwd en zijn er 828 boetes uitgeschreven vanwege overtreding van de noodverordening. De politie heeft in de regio 1.776 keer gewaarschuwd en 960 boetes uitgeschreven vanwege overtreding van de noodverordening. Verreweg de meeste van deze boetes zijn in april uitgekeerd. Er zijn de laatste week (sinds 10 september) 19 waarschuwingen bijgekomen. Er zijn deze laatste week geen boetes geregistreerd.

Waarschuwingen en boetes horeca, bedrijven en bijeenkomsten afgelopen week

In totaal zijn er in de periode 7 t/m 13 september 77 bedrijven gecontroleerd. Bij 66 van de gecontroleerde bedrijven zijn geen overtredingen waargenomen. Bij de zaken waar wel overtredingen zijn geconstateerd gaat het vaak over uitwaaiing van de tijdelijke terrassen of onvoldoende afstand tussen de bezoekers op het terras. In totaal zijn 16 waarschuwingen afgegeven en enkele keren zijn feesten stilgelegd. Drie bedrijven, waar eerder forse overtredingen van de noodmaatregelen zijn waargenomen, worden nader onderzocht, met een eventuele sluiting via last onder bestuursdwang als gevolg. Na aantreffen van een besmettingscluster door de GGD is een sportschool vorige week dichtgegaan.

Tot slot

De Veiligheidsregio is zich zeer bewust van negatieve gevolgen van sommige maatregelen. Maar vanwege het snel stijgend aantal besmettingen en ziekenhuisopnames zijn extra maatregelen helaas onvermijdelijk. Ik voel mee met de mensen die door deze maatregelen worden getroffen, zoals horecaondernemers, jongeren en mensen die bijvoorbeeld een huwelijk of feest hadden gepland. We hopen dat de besmettingscijfers snel stabiliseren en vervolgens afnemen, zodat we weer tot een versoepeling van maatregelen kunnen overgaan.

Met vriendelijke groet,

Namens de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland

Femke Halsema
Voorzitter